

Єрмолаєва Г.А.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
інформаційної, бібліотечної та архівної справи
ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Форматування якості вітчизняної професійної освіти відбувається паралельно з формуванням європейських методів навчання, що є одним із головних умов мобільності, мотивації студентів, сумісності з європейськими стандартами навчання у вищій школі.

В умовах інформаційного суспільства традиційне навчання, що передбачає спілкування викладача і студента, сутність якого зводиться до передачі знань студентам; контролю викладача за якістю та успішністю засвоєння знань поступово втрачає свій сенс. Виникає проблема використання сучасних форм і методів організації навчальної діяльності студентів, які б підвищували якість підготовки студентів. Для цього необхідне широке інформаційне поле діяльності, джерела інформації, самостійний пошук шляхів обґрунтування різних візій щодо однієї й тієї ж проблеми, самостійний пошук шляхів її обґрунтування та розв'язання.

Величезний потік інформації встановлює необхідність перенавантажувати пам'ять студента, тоді як завдання викладача – навчити їх вмінню самостійно знаходити потрібну інформацію та користуватися нею, це формуванні особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності, самоконтролю, що сприяє регулюванню процесу виконання навчальної роботи студентом та дає можливість проаналізувати власну діяльність, скоригувати та оцінити виконані дії.

Сучасні студенти належать до покоління, яке народилося в цифровому світі й не уявляє своє життя без Інтернету, комп'ютера, мобільного телефону або інших електронних пристроїв. Однак, у них відсутня здатність довго концентруватися на матеріалі. Вони мають кліпове мислення та не здатні сприймати довгі повідомлення. Такі особливості студентів покоління Z продукують не тільки трансформацію їх ставлення до навчання, а й вимог до професорсько-викладацького складу. Сучасні викладачі повинні знати і враховувати в роботі психофізіологічні, когнітивні та ціннісно-мотиваційні якості тих, кого навчають. Так, доступність у будь-який час доби будь-якої інформації стала причиною значного погіршення пам'яті у молодих людей.

Вони перестали покладатися на свій мозок, а функцію накопичення і зберігання перенесли на мобільні телефони. Студенти Z діють за принципом «знайшов, прочитав, закрив». Через що засвоюють інформацію лише поверхово і не мають цілісного уявлення про навколишній світ [8, с.264-265].

Сьогодні науковців визнають необхідність реформування освіти університетської освіти зокрема з використанням інтерактивних технологій у процесі навчання бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи [2,3].

Створення глобальних інформаційно-освітніх мереж та розвиток всеохоплюючої системи моніторингу якості освіти всіх рівнів вніс позитивну новизну в організацію взаємовідносин між студентом та викладачем й призвів до необхідності вдосконалення SYLLABUS (персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожної навчальної дисципліни, що розробляється або оновлюється на початок кожного навчального року). SYLLABUS включає в себе опис навчальної дисципліни, мету, завдання та предмет, що повинен знати та вмінню студент, міждисциплінарні зв'язки, навчально-тематичний план, теми і завдання практичних занять, теми і завдання до самостійної роботи, час консультацій, критерії оцінювання знань, питання до заліку/іспиту, список рекомендованої літератури. На початку навчального семестру з кожної дисципліни кафедри Інформаційної, бібліотечної та архівної справи на сайті Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» на сторінці кафедри, розміщуються необхідні SYLLABUS, що знаходяться у вільному доступі для кожного студента. За рахунок доступності

оптимізується спільна діяльність викладача й студента, що підвищує рівень засвоєння навчальної дисципліни.

Необхідно відзначити що використання SYLLABUS як засобу організації самостійної роботи сприяє студента до вихованню мислення майбутнього професіонала, створює умови для зародження самостійної думки, пізнавальної активності. На жаль, не вся здобута інформація зберігається в пам'яті на довгі роки, людина має здатність забувати. Але навички самостійного пошуку та опрацювання джерел допоможуть в майбутньому швидко знаходити потрібну інформацію різної тематики та підтримають образ всебічно розвиненої та інтелектуально багатой особистості, це має безпосередній прикладний характер. Тому звернення до виявлення її специфіки не можливе без орієнтації на підготовку бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи та є одним із шляхів підготовки сучасного компетентного, конкурентоздатного майбутнього фахівця з у вищі. Відбувається залучення студентів до розробки і використання сучасних технологій навчання, які адаптовані до реальних умов здійснення майбутньої професійної діяльності. Саме SYLLABUS сприяє формуванню компетентного фахівця, який може висувати цілі, адаптувати теоретичні знання в професійну площину, відповідати за прийняті рішення, планувати власну діяльність щодо досягнення цілей та завдань [5].

З огляду на те, що нинішні молоді люди використовують інформаційні технології у процесі майже будь-якої діяльності, а також величезну популярність і багатофункціональність Google, застосування освітніх ресурсів, створених на його основі, дозволяє організувати навчальний процес так, щоб студенти активно та із захопленням опановували обрану спеціальність.

Особливо зручно в цьому сенсі є система управління навчанням Google Classroom. Зазначена система має багато можливостей: доступ до матеріалів з будь-якого місця; створення завдання і поширення його індивідуальної копії для кожного студента; спільна робота над завданнями; спілкування в режимі реального часу; можливість інтерактивної перевірки виконаних завдань. Наразі для роботи із сервісом достатньо під'єднання до Інтернету, браузера та будь-якої вільно розповсюджуваної операційної системи. Єдиною умовою є реєстрація власної скриньки на Gmail і отримання ключа доступу, який Google Classroom генерує для кожного класу. Зауважимо, щоб використовувати Google Клас у навчальному закладі, необхідно створити для нього безкоштовний обліковий запис у G Suite for Education.

У Google Classroom можуть міститися не тільки завдання для виконання під час навчальної діяльності, а й посилання на корисні ресурси, зокрема сайт дисципліни, створений за допомогою сервісу Google. Сайт дисципліни доцільно наповнити лекціями, практичними роботами, індивідуальними завданнями для студентів і посиланнями на інформаційні ресурси, які можуть знадобитися у вивченні курсу: підручники, посібники, нормативно-правові акти, інтернет-ресурси, відеоматеріали тощо. Така доступність матеріалів заняття, можливість ще раз їх переглянути й осмислити дозволяють забезпечити необхідні умови для найкращого засвоєння матеріалу [8, с. 268].

Фактично Google Клас дозволяє викладачам організувати стандартний навчальний процес через інтернет. Можна створювати навчальні групи і додавати в них студентів. Можна відправляти завдання, організовувати тематичні обговорення з студентами. Студент отримує завдання через сервіс, виконує його онлайн в Google Документах і прикріплює свою роботу до завдання. Всі документи зберігаються в структурованому вигляді у каталогах на Google Диску, завдяки чому можна не турбуватися, що робота загубиться чи залишиться вдома. Список виконаних робіт в реальному часі оновлюється в панелі викладача - перевірка роботи, виставлення оцінок і написання коментарів. Присутні функції для організації індивідуальних занять [1].

З поширенням використання інтернету стає актуальним застосування веб-квестів (web-quest) в освітньому процесі. У перекладі з англійської мови термін web означає мережа (наприклад, інтернет-мережа), а quest - тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з прикладами, або грою. Термін також позначає один з різновидів комп'ютерних ігор. Тобто веб-квест – це цілеспрямований пошук необхідної інформації у мережі Інтернет [7].

Технологія веб-квесту, на думку О. В. Ільченко, «це сукупність методів та прийомів організації дослідницької діяльності, для виконання якої студенти здійснюють пошук інформації з практичною

метою використовуючи інтернет-ресурси» [4]. Дана технологія дає змогу студентам працювати в групах (від трьох до п'яти осіб), розвивати конкурентність, лідерські якості, підвищувати мотивацію до процесу отримання знань, відповідальність за результати діяльності та їхню презентацію. Таким чином, нині веб-квест є однією із найбільш ефективних моделей використання Інтернету в освітньому процесі. Під час підготовки майбутніх бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи значна частина інформації використовується з інтернет-ресурсів. У рамках самостійної роботи з Інтернет-ресурсами викладач удосконалює пошукову діяльність студентів, задає їм параметри цієї діяльності, визначає час виконання. Викладач перестає бути джерелом знань, але створює необхідні умови для пошуку та обробки інформації. Така діяльність студентів підвищує не лише мотивацію до процесу здобуття знань, але і відповідальність за результати цієї діяльності та їхню презентацію. Ця сучасна та перспективна методика стимулює пізнавальну діяльність студентів, активізує навчальний процес, навички самостійного одержання знань, оскільки є новою, різноманітною формою роботи, дає змогу виявити себе як творчу особистість не тільки студенту, але і викладачеві, що підтверджує необхідність та актуальність даної технології в сучасному освітньому процесі. У цілому веб-квести сприяють підвищенню якості освіти у вузах та індивідуалізації навчання. Використання веб-квестів у вивченні різних фахових дисциплін сприяє формуванню навичок самостійної роботи, оволодінню знаннями, комунікативного спілкування. Також у процесі виконання веб-квестів у студентів формуються самостійність, а також такі види компетенції, як комунікативна, інформаційно-комунікаційна, що перебувають в основі формування бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи. [6, с.32].

Необхідно відзначити, що інтерактивні технології у процесі навчання бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи підвищують активізацію самовиховання та самоосвіти студентів. Сприяють формуванню компетентного фахівця, який може висувати цілі, адаптувати теоретичні знання в професійну площину, відповідати за прийняті рішення, планувати власну діяльність щодо досягнення цілей та завдань, розвивати навички колективної роботи.

Список використаних джерел:

1. Використання сервісів Google App for Education у вищому навчальному закладі/ Н.Думанський, Д.Угрин URLhttp://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/38319/1/32_75-76.pdf.
2. Гомотюк О. Інноваційні технології підготовки фахівця-документознавця у Тернопільському національному економічному університеті URL.http://dspace.tneuedu.ua/bitstream/316497/7334/1/Homotuk_Ternopil_stattya.pdf.
3. Демешко І. Застосування інноваційної методики в курсі «Інформаційно-аналітична діяльність» Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки 2016, 147.С.57-62.
4. Ільченко О. В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30113/. – Назва з екрану.
5. Єрмолаєва, Г.А.Syllabus як засіб організації самостійної роботи студентів у процесі підготовки майбутніх бібліотечно-інформаційних фахівців /Г.А.Єрмолаєва // Візія бібліотеки ВНЗ в контексті розвитку сучасних соціокомунікаційних концепцій : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конфер. Наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, 07 лист. 2019. – Миколаїв, 2019. Режим доступу:<https://ru.calameo.com/books/0047079649fca7be752e7?language=ru&page=1> - Назва з екрану.
6. Єрмолаєва, Г. А. Веб-квест як інтерактивна форма самостійної роботи студентів у процесі підготовки майбутніх документознавців / Г. А. Єрмолаєва // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 2. – С. 28-34.
7. Коваль С. М. Використання інформаційних технологій у процесі навчання [Електронний ресурс] / С.М. Коваль. – Режим доступу: www.kpi.kharkov.ua/archive. – Назва з екрану.

8. Подік І.І. Сервіси google у навчанні студентів покоління Z /І.І.Подік Інформаційні технології і засоби навчання.- 2017.-Том 60.-№4.-С.264-277.

Жидких О.Б.,

викладач кафедри дизайну ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ МАТЕРІАЛИ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ

В наш час в світі суттєво відбувається руйнування природного середовища в різноманітних формах. Наслідки цих процесів призводять до необхідності радикальних змін в багатьох галузях людської діяльності. Стало необхідним людству формувати нові концепції, цінності, мислення щодо екологічності в діяльності людини. Серед областей, що шкідливо впливають на навколишнє середовище значну частину займають процеси що пов'язані з виробництвом одягу та інших речей швейної галузі.

Кожного року в світі сміттєзвалища збільшуються майже на 3 мільярди тонн. Більша частина відходів не переробляється. Значна частина цих відходів складають використані або не розпродані речі легкої промисловості. Саме тому все більше сучасних брендів, науковців, виробників, дизайнерів переймаються проблемами довкілля та розробляють і впроваджують: нові способи переробки відходів; розробку не шкідливих для навколишнього середовища технологій виробництва; виготовлення альтернативних тканин та матеріалів з новими експлуатаційними характеристиками, що можуть саморазлагатися; виготовлення одягу тільки з екологічно чистої сировини, вирощеної без шкідливих для здоров'я компонентів; нові концепції дизайну в швейній галузі, що спрямовані не на вдосконалення форм, а скоріше на зменшення обсягу споживання (продовження терміну користування виробами, відмови від речей одноразового користування, споживання речей не тільки тривалого користування, а й багатофункціональних); диференціація проектування, розрахованого на малу групу споживачів або на окрему людину[5].

В дизайні одягу ці проблеми вирішуються, по-перше, за рахунок відмови від шкідливих для здоров'я синтетичних матеріалів, виробництво та утилізація яких забруднює навколишнє середовище. Все частіше дизайнери взуття, одягу та аксесуарів звертають свій погляд на екологічні матеріали.

Екологічними матеріалами слід вважати такі, що не шкідливі для навколишнього середовища на всіх стадіях, від виробництва до утилізації. Екологічні матеріали – це матеріали які, як правило, зроблені з натурального, природного матеріалу, натурального волокна (натуральний шовк, бавовна та інші), вирощеного без шкідливих хімікатів. При цьому у виробництві натуральних екологічних тканин не повинні використовуватися речовини, що забруднюють довкілля не лише в процесі виробництва, але і після попадання на звалище[1].

На сьогодні людству відомі такі традиційні екоматеріали як нефарбовані, або забарвлені натуральними барвниками бавовна, льон, конопля. Але є і менш традиційні, але вже дуже популярні природні натуральні матеріали, які пройшли, або проходять апробацію.

Це матеріали вироблені з екологічної сировини – *листя аракової пальми*, так звана, рослинна шкіра, що підходить для одягу, взуття, аксесуарів; *листя бананової пальми*, бренд Green Banana Paper (Дизайнер Кармен Хіеса). З бананової шкіри виготовляють колоритні сумочки, обкладинки, блокноти та гаманці для візитівок. Наступна сировина – *міцні листки ананасів*. З ананасових листків можна добути міцні волокна. Такий матеріал називають піна, «*пінатекс*» та застосовують для виробництва сумок та взуття. На дотик піна схожа на шорстку повсть. Для вирощування ананасів і, відповідно, ананасового листя, не використовуються пестициди та хімічні речовини. До того ж, рослини потребують значно менше води, ніж для вирощування традиційної бавовни. Виробляють такий матеріал і вироби з нього на Філіпінах. А запровадила це також іспанська дизайнера Кармен Гійоса. *Тканина з апельсинів* – не вигадка, текстиль під назвою Orange Fiber вже активно виготовляють у Сицилії. Кожного року в цьому регіоні від апельсинової промисловості залишається близько 700 тисяч